

ЮНАК

Пластовий журнал

Yunak

Де б вони пластуни дбають про добро того
суспільства, якій живуть. Пластуни знають свої
громадські обов'язки. Вони готові брати ініціативу, бути
провідниками в суспільстві. Але де б вони не жили,
пластуни бачать себе частиною української
спільноти. Українська спільнота включає
всіх, хто живуть поза Україною.

4/2004

Yunak

4(368) 2004

ISBN 0044-1384

magazine in Ukrainian for youth age 11-18
published jointly by:
Plast, Ukrainian Youth Association of Canada
Plast, Ukrainian Scouting Organization-USA
5 issues per year
Price: \$5.00 (US)/issue
Subscription: \$25 (US)/5 issues
(includes 4 issues Yunak, 1 issue Supplement)
Editor: Oksana Zakydalsky

Юнак

журнал Пластового юнацтва
Ціна: \$5.00

Редактор

пл. сен. Оксана Закидальська

Мистецьке оформлення і макет

пл. сен. Оксана Закидальська

Адреса редакції і адміністрації

Plast Publishing / Yunak
2199 Bloor Street West
Toronto, ON M6S 1N2
CANADA

Fax: (416) 763-0185
e-mail: plast@pathcom.com

Адреса в ЗСА

Plast Publishing USA-Canada
144 Second Ave.
New York, NY 10003-8305
USA

Fax: (212) 533-8991
e-mail: kps@plastusa.org

На обкладинці

пл. роз. Остап Налісник
гурток *Пантери*

29-ий кур. ім. д-р О. Тисовського
станція Бостон
ЗСА

Виготовлено на системі
PC 1.2 GHz/QuarkXpress 4.1,
Adobe Photoshop 6.0, Adobe Illustrator 9.0,
Adobe Streamline 4.0
Видруковано заходами
The Basilian Press,
Toronto, Ontario, Canada

Plast—Ukrainian Youth Association of Canada gratefully acknowledges the financial assistance provided by Human Resources Development Canada through the Summer Career Placement Program for the publication of Yunak.

ЗМІСТ

Від редакції / Події в Україні

1

УКРАЇНА: За вільні і чесні вибори

2-3

ПОПРАВКА: Гірсько-роверовий табір

4

ФОТОГРАФІЯ: Цифрові фото до друку

5

ТАБОРИ: Крайовий табір розвідувачів

6-7

ТАБОРИ: Крайовий табір учасників

8-9

ТАБОРИ: Крайовий табір прихильників

10-11

НАШ ГУРТОК: Акули і Змії

12-13

ІГРИ

14-15

ПО УКРАЇНІ I: Про загін, що не поїхав на Орликюду

16

ОРЛИКІЯДА: Висліди змагу в ЗСА

17

КАЛЕНДАРІ: Український і інші

18-19

ПО УКРАЇНІ II: Станиця в Бориславі

20-21

Quiz: 80-ліття новачтва

22

ТУТ І ТАМ: Оттава / Німеччина

23

Дорогі читачі Юнака!

Про "помаранчеву революцію"

Коли це число Юнака готувалося до друку, в Україні вже було оголошено вислід президентських виборів (перша тура відбулася 31 жовтня, друга тура — 21 листопада). Велике число українців і майже всі міжнародні спостерігачі виборів уважали, що вибори були нечесно переведені. Почалися демонстрації під гаслом "За чесні вибори", спочатку в Києві, тоді по Україні і, в той сам час, по всіх містах світу, де живуть українці. (Про демонстрації в Торонті, дивись сторінки 2-3).

Як і можна було сподіватися, значну роль в організації цих акцій, в Україні і поза, взяли старші пластуни і сеніори. І виринула дискусія довкола питання *чи члени УПН і УПУ можуть брати участь в таких акціях, як "За чесні вибори"?*

Чи Пласт є "неполітична" організація?

Загальна opinia, що Пласт "неполітична" організація — неправильна. В Пластовому статуті написано так: "Діяльність Українського Пласту є незалежною від будь-яких політично-партійних впливів."

Що це є "політично-партійні"?

Це значить, що коли є різні політичні погляди — наприклад, політичних партій які змагаються за владу — Пласт, як організація, не підтримує одну чи другу сторону.

Що це є "політичні"?

"Політичні" — це ширше поняття. Святкування проголошення Незалежності України (24 серпня), в яких всі пластуни повинні брати участь, — є "політичною" акцією. Підтримка дисидентів в Україні в 1970-их роках, коли на сходах юнаки і юначки писали поштівки до ув'язнених дисидентів, щоб підтримати їх на душі — це була "політична" акція.

Чи президентські вибори в Україні були "політично-партійною" акцією?

Перед голосуванням, демонстрації чи агітації за одного чи другого кандидата були "політично-партійні" акції. В них Пласт, як організація, не брав участі, хоч індивідуальні пластуни були активними у виборчих кампаніях.

Чи "помаранчева революція" є "політично-партійною" акцією?

Протести в оборону правди, справедливих виборів і демократії це не маніфестації в користь котроїсь партії. Помаранчевий колір мала, як свій символ, партія "Наша Україна" яка висунула Віктора Ющенка на президента. Але коли виказалось, що із двох кандидатів, лише Віктор Ющенко вірив у демократичні принципи, помаранчевий колір набрав ширшого значення і став символом всіх тих, хто хотів би мати чесну і демократичну Україну. А "помаранчева революція" це не "політично-партійна" акція, а демократичний рух. Віктор Ющенко вже не кандидатом тільки одної сторони, а провідником тих, хто заступає ідеали чесності і демократії.

В яких акціях в піддержку "помаранчевої революції" можуть брати участь новачки/новачки чи юнаки/юначки?

Хоч неповнолітні члени Пласту можуть брати участь в акціях у підтримку чесності і демократії, треба врахувати справу безпеки. В Торонті Шкільна Рада Конгресу Українців Канади організувала "живий ланцюг солідарності" із демонстрантами у Києві. До творення "ланцюга" Рада поклікала членів молодечих організацій (спеціальне звернення було до Пласту). Перед консулятом України, сотки дітей взяли за руки, щоб показати, що вони піддержують демонстрантів у Києві. Але для учасників цієї маніфестації не було небезпеки поліційної протидії і вони були під опікою учителів і виховників. Зате, брати дітей на Майдан Незалежності, де сотки тисяч людей, було б небезпечно. Таке робити заборонив провід міста Києва. В справах безпеки повинні рішати відповідальні люди на місцях. В час коли йде цей журнал до друку (10-го грудня) події в Україні не вирішені. Будуть ще одні повторні вибори, за проведенням яких будуть слідувати десятки тисяч спостерігачів в Україні, тисячі людей з Канади, Америки, і Європи які також будуть спостерігачами. Між ними, буде багато пластунів. "Нас багато, нас ніхто не подолає."

Скоб!

пл. сен. Оксана Закидальська
редактор

Від кінця жовтня, увага світу зосереджена на подіях в Україні. Преса з дня на день подає головні статті про загрозу демократії в Україні (на цій сторінці подано зразки головних статей із трьох газет, які виходять в Торонті). Ст. пл. Орест Закидальський, який недавно закінчив студії політичних наук, і працював в Україні в 2001 р. написав загально про політичну ситуацію в Україні в цей час.

21-го листопада 2004 відбулася друга тура президентських виборів в Україні*. Ці вибори були дуже важні - вони дали українському народові нагоду вибрати між демократизацією, економічними ринковими реформами й ближчими зв'язками з Європою та заходом з одного боку і ближчими економічними, політичними, та суспільними зв'язками з Москвою, й скріпленням авторитарної президентської сили, з другого боку.

Здавалося, як показували *exit polls*, що український нарід вибрав демократизацію. Один *poll* показував що Віктор Ющенко, кандидат за демократизацію, здобув 49.4 % голосів, а Віктор Янукович, кандидат, якого підтримувала Москва та теперішній український режим Леоніда Кучми, здобув 45.9 % голосів. На жаль, як всі сподівалися, Кучмівська сторона надуживала адміністративні ресурси, та займалася іншими незаконними методами, й успішно сфальсифікувала вислід виборів на свою користь. 23-го листопада, Центральна Виборча Комісія України проголосила, що Віктор Янукович переміг Віктора Ющенка на 49.42 — 46.70 % голосів.

На щастя, український нарід, на рідній землі та в діаспорі, не прийняв цей вислід. На заклик справжнього президента Ющенка, по цій Україні сотки тисяч людей вийшли "на вулицю" в протесті проти сфальсифікованих виборів. Масові демонстрації відбулися й далі відбуваються у Києві, Львові, Івано-Франківську, Ужгороді, Полтаві, Харкові, та інших містах. Майдан Незалежності у Києві скоро заповнився шатрами та людьми. Мер Києва Олександр Омельченко визнав Віктора Ющенка президентом.

У цей сам час, у західних країнах, тисячі українців також "вийшли на вулицю." По цій Америці та Канаді відбулися

демонстрації. 25-го листопада американський Державний Секретар Колин Павел проголосив, що американський уряд не визнає вислідів українських виборів, й вимагає повного розгляду скарг про фальсифікацію. Того самого дня, канадський уряд, перед тисячами українців, демонстрантів, в Оттаві, заявив, що Канада також не може підтримати фальшивий вислід, й погрозив, що якщо скарги спостерігачів не будуть розглянуті, то Канада зірве дипломатичні зв'язки з Україною.

26-го листопада Верховна Рада в Україні рішила не прийняти вислід виборів. Справа пішла до Верховного Суду. В останніх днях виглядає, що обидві сторони погодяться на повторення другої тури виборів, але це ще не відомо. (... грудня Суд уневажнив вибори — ред.)

Зокрема всіх нас журить втручання Росії у внутрішні справи України. Російський президент Путін своєю поведінкою показує що він не визнає незалежної України, й що Росія до сьогодні не зрілася своїх імперіалістичних намірів відносно України.

Політична криза в Україні дійшла до рішеннячого моменту. Не відомо, що тепер станеться. Але одне є певне: *Помаранчева Революція* показала, що український нарід готовий вступити до складу західних цивілізованих демократій. Воля народу, як показали останні події на Україні, не може бути придушена. СЛАВА УКРАЇНІ!

Орест Закидальський (2 грудня 2004 р.)

* Перша тура відбулася 31-го жовтня коли було 24 кандидати. В Україні, якщо ніхто не одержить 50% голосів в першій турі виборів, то відбувається друга тура в якій змагаються тільки два кандидати, які набрали найбільше голосів.

На демонстрації в Торонті, в солідарність із демократами в Україні, виходили як і старші...

NATIONAL POST, 30.XI.04

TIDE TURNS FOR KIEV'S DEMOCRATS

GLOBE AND MAIL, 26.XI.04

Ukraine's revolt gains steam

TORONTO STAR, 26.XI.04

Popular uprising fuels patriotism from abroad

GLOBE AND MAIL, 26.XI.04

Canada will stand with democratic Ukraine

TORONTO STAR, 27.XI.04

Ukraine's opposition demands new vote

TORONTO STAR, 25.XI.04

Democracy at stake

NATIONAL POST, 23.XI.04

PROTESTERS FLOOD KIEV IN REVOLT

NATIONAL POST, 25.XI.04

Making Ukraine a real democracy

GLOBE AND MAIL, 25.XI.04

Monitors say vote was tainted

... так і молоді і малі.

демонстрації в Торонті

Демонстрації в солідарність з демократами відбулися по всіх містах діаспори. В Торонті їх організував Український Студентський Клуб, президентом якого є подруга Адрія Пеленська. Її гурток пише:

Наш гурток Чарівні Русалки є дуже зацікавлений президентськими виборами в Україні. В останніх трьох тижнях, наш гурток був присутнім на демонстраціях які з'єднали багато українців в Торонті. Участь в демонстраціях дала нам нагоду зрозуміти сучасні події в Україні.

В Києві, понад сто тисяч осіб, день і ніч, дають свій час щоб збиратися на Майдані Незалежності на вулиці Хрещатик на демонстрацію. Ми в Канаді також даємо свій час допомогти Україні. В Торонті тисячі людей стояли кожного дня по різних містах і демонстрували за Україну. Студенти навіть спали край влиці щоб громада бачила якою серйозною справою є ці вибори на Україні.

Але ми не думали що це було досить, і 14 автобусів поїхали з Торонта до Оттави, столиці Канади, щоб з'єднатися з іншими українцями на величезну демонстрацію перед Парляментом. Ми прийшли разом, щоб показати нашому урядові що діється і заохотити їх, щоб вони брали участь у виборах. Щоб Канада та другі західні країни допомогли Україні досягнути вільні та справедливі вибори.

В зимну і мокру погоду, ми тримали українські прапори зі співом, щоб підтримати український дух. Наша участь в демонстраціях це був наш спосіб підтримати довір'я до того, що буде демократична майбутня Україна. Як нове покоління української діаспори, це є наш обов'язок розуміти українську культуру і щоб це зробити ми маємо бути свідомі сучасних українських подій.

Гурт. Чарівні Русалки, 4-ий курінь ім. Лесі Українки, Торонто

Фото (згори)

- Перша демонстрація біля Консульства України 23 листопада на якій було 2,500 людей. Вулицю Блор було закрито для подорожного руху.
- Демонстрація перед Консульством в середу, 24 листопада на яку прийшли юнаки і юначки (середи - день юнацьких сходів)
- Діти на демонстрації "За вільні вибори" 13 листопада перед Онтарійським парламентом.
- 4. "За вільні вибори".

Наша подруга — ст. пл. Адрія Пеленська

Депутат Парляменту Канади
Валтер Ластівка

Депутат Парляменту Канади
пл. сен. Борис Вжесневський

В числі 2004-3 Юнака ми надрукували цей допис але нажалі його не можна прочитати. Передруковуємо цілий допис і просимо вибачення в подруги Ані Яськів, автора (Редакція).

ГІРСЬКО-РОВЕРОВИЙ ТАБІР 2004

Цього літа відбувся десятий з черги гірсько-роверовий табір в Америці. Ці однотижневі спецтабори започаткували Бурлаки на оселі Писаний Камінь але, по кількох роках, перенесли їх до більш гористого терену біля Лігайтону в Пенсильванії. На цьогорічному таборі було шість учасників. Декому це може здаватися дуже мале число, але це дало нам нагоду добре познайомитися. Жили ми і харчувалися на оселі ім. Ольжича де не мусіли журитися ні про шатра ні про кухонний виряд.

Ми вставали, як на інших таборах, в 7-й годині. Після відкриття і сніданку, ми мали роверові вправи або гутірку на тему їзди на роверах. Тоді ми перевіряли і направляли, якщо треба було, ровери. Дехто досвідом переконався, що на роверах в доброму стані легше і безпечніше їхати. Відтак ми ладували ровери на тягарівку і, після обіду, виїжджали на прогулку.

В околиці Лігайтону дуже багато доріг і спеціальних трас для роверистів. Кожного дня ми мали прогулку іншою трасою. Дехто може думати, що ровером можна

їхати лише по гладкій, асфальтовій дорозі. Гірським ровером можна їхати по різних теренах. Ми їхали лісовими стежками і, як треба було, переїжджали камені, колоди і навіть струмки (правда, не глибокі). Коли стежка ставала дуже вузькою, наприклад на схилі гори, можна було з ровера злізти і його вести біля себе. Кожний з нас мав свою улюблену трасу. Погода околиці і види були прекрасні. Одного дня ми навіть бачили ведмеда. Не знаю хто більше здивувався — ведмідь чи ми.

До табору ми все поверталися виснажені але, після теплого душу і доброї вечери, гумор повертався. По вечері ми все мали цікаві заняття — хрестили ровери, грали настільні ігри Депарді і Пікшенері, палили ватри. Ніколи нам не було нудно. Найкращий доказ це те, що всі учасники постановили повернутися на другий рік. Запрошуємо до участі всіх роверистів! В міжчасі відвідайте вебсторінку:

<http://www.bikecamp.org/summer2004/>.

пл. уч. Аня Яськів, гурток Лілеї,
28-ий курінь, Клівленд, ЗСА.

Це не є асфальт!

Напряма роверів

Коло тягарівки

При камені.

На верху.

Змогли курки? (зліва) Аня Яськів, Орест Пазуняк, Петро Гафткович, Андрій Гафткович, Михась Фединський, Наталя Гафткович, Михась Хемич.

Як перевірити чи має цифрове фото вийти добре в друку?

Цифрові фотографії складаються із маленьких квадратів — *pixels* — які творять зображення (*image*). Чим більше квадратів на даній площині, тим чіткіше фото. Щоб фото вийшло чітко в друку, ми вживаємо роздільність 300 ppi (*pixels per inch*) на фотографії. Це значить, що кожен квадратний дюйм фото має 300 *pixels*.

Як обчислити яке велике буде має видруковане фото?

Програми зображень (*imaging programs*) такі як *Photoshop* чи *Photo Editor*, тобі подадуть роздільність цифрової фотографії. Щоб обчислити розмір видрукованої фотографії, треба поділити її розміри в *pixels* на 300. Напр. якщо фото має роздільність 640 (ширини) і 480 (височини): $640 / 300 = 2.13$ дюймів і $480 / 300 = 1.60$ дюймів, себто фото буде розміру 2.13 x 1.60 (фото 1). Інші розміри показано у фотографіях 2 і 3.

Чи можна збільшувати фото, яке йде до друку?

Щоб зробити фото 1 до розмірів фото 2, треба його збільшити до 120%. Чим більше збільшуєш, тим менш чітко друкується фотографія. Збільшення до 130% вийде добре; воно не дуже знизить якість видрукованої фотографії. Але якщо хочеш збільшити фото 1 до розміру фото 3, його треба збільшити до 170%. Таке фото не вийде добре.

Чи можна стягнути фото із Інтернету і іслати до друку?

Залежить від роздільності фото. Багато фото на Інтернеті дуже низької роздільності бо це займає менше місця. Вони звичайно не надаються до друку.

Я маю цифровий апарат на 3.0 megapixels. Що це значить?

Це значить що твій апарат може зробити фото, якого максимальна величина є 3 MB. Це тобі не каже якої роздільності буде твоє фото. Роздільність можеш вибрати, коли фотографуєш. Очевидно, апарат на 5.0 megapixels може зробити фото із вищою роздільністю ніж апарат на 3.0 megapixels.

Яка різниця між переданням до Юнака кольорової та чорно-білої (greyscale) фотографії?

Немає різниці, і хоч ми кольору не вживаємо. Один плюс висилати чорно-білу є те, що це менший файл.

Чи має значення формат фото?

Ні, тому що в програмі зображення можна міняти формат. Найбільше зручно користуватись форматом JPEG, бо він не забирає багато місця.

Ми раді діставати цифрові фото до Юнака. Це зручно і заощаджує роботу. Якщо ти непевний, чи твоє фото вийде добре в друку, напиши і ми тобі порадимо. Наша адреса: plast@pathcom.com.

фото 1: 2.1"x 1.6"

фото 2: 2.7"x 2.0"

фото 3: 3.6" x 2.7"

крайовий табір розвідувачів

ПІЗНАЙ СВІЙ КРАЙ

Крайові табори в Канаді літом 2004 року

місце: Розтаборування в *Crook's Meadow*, а тоді мандрівний табір в парках канадських Скелястих гір: Його, Банф і Кутеней.

програма: Прогульки — одноденна, дві дводенні, трьоденна, виліз на верх вмілості Гірський еколюб, Скелелаження, Альпіністика, Мандрівництво

числа: 59 розвідувачів, 9 скобів/вірлиць, 15 виховників, 3 булави, один батько-помічник і ОДИН КОМЕНДАНТ. Разом 90 таборовиків.

Відпочинок на мості.

Прогулька через спалений ліс.

Підтабір скобів і вірлиць (стоять зліва) Даньо Колос, Тамара Савчин, друг Юрій Крук, Олеся Маркевич, Адрій Колос, Мотрія Саварин, Зенон Ковалик, под. Наталя Гарас, Андрій Водославський. (сидять) Арета Прищук, Зорія Бошюрків, Люда Мончак.

Над озером

Христинка Дмитрушко

1. Загрозу екологічному балансу гір творять:

- ☐ велике число відвідувачів
- ☐ вирубування дерев
- ☐ полювання на великих м'ясоїдів

2. З якими ведмедями треба бути обережним?

- ☐ чорними
- ☐ сірими
- ☐ всіма

3. Вогонь — необхідна і позитивна частина природи гір.

- ☐ Так
- ☐ Ні

4. В котрій зоні висоти Скелястих гір найменше дерев?

- ☐ підальпійській зоні
- ☐ альпійській зоні
- ☐ зоні гірського лісу

5. Великою небезпекою для мандрівника на льодовиках є тріщини.

- ☐ Так
- ☐ Ні

6. Канадські Скелясті гори і американські Скелясті гори формувалися таким самим процесом.

- ☐ Так
- ☐ Ні

(Відповіді на ст. 24)

Меланія Григорівна

друг комендант Данило Даренчук

(зліва) друг Ігор Попович, Іван Бутинець, Адам Винницький і Ілуксук — скульптура з каменів у формі людини — подорожній знак.

Таня Кошів

Такі авто возили нас на прогульки.

місце: Сталій табір на оселі канадських скавтів *Camp Impeesa*, біля *Pincher Creek, Alberta* з виходами на одноденні і трьо-денні прогульки. Чудова під-гірська околиця, дуже придатна на прогульки, мандрювання, та обзнайомлення із гірським краєвидом.

програма: Сталій табір із виходом на прогульки. Заняття були уложені так, щоб загартувати і підготувати учасників до трьо-денних прогульок під час чого юнацтво здавало точки до вмілостей Мандрівництво, Картографія, Гірський еколюб, Гірська роверистика.

мандрівки: першого тижня, окремо юнаки і юначки — по дві одноденні мандрівки і прогулька на гірських роверах (39 учасників). Другого тижня, мішані гуртки юнаків і юначок відбули трьо-денні прогульки в околиці *Crows Nest Pass* і *Castle Mountain Forest Reserve*, з повним вирядом, таборуванням і куховаренням в лісі.

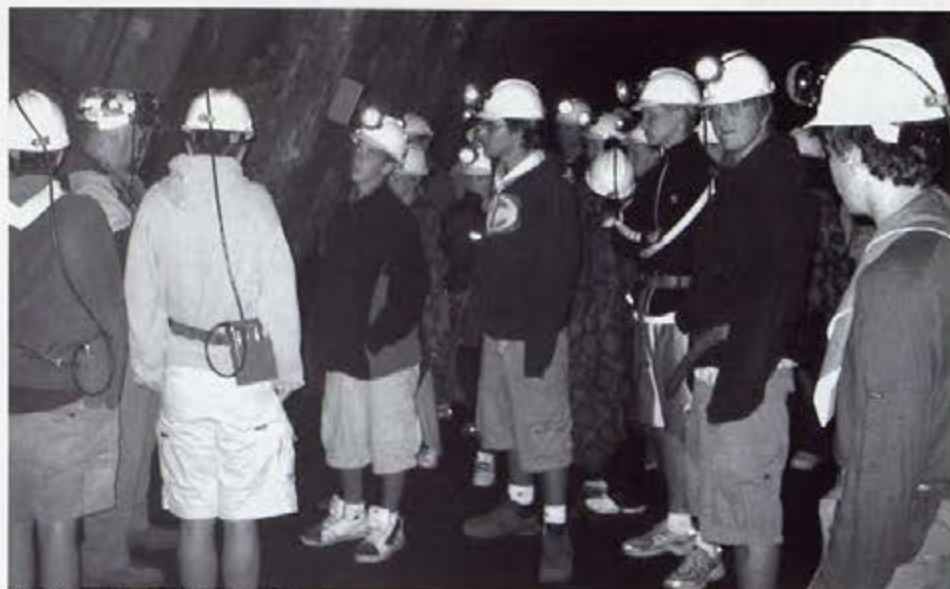
Фотографія табору учасників. На таборі було 34 юначки, 35 юнаків і 15 членів бурави під проводом комендантів пл. сен. Христі Колос і пл. сен. Михайла Ганча

"Тарзан" Ілля Микитин

"Бард" Михаїло Шубеляк

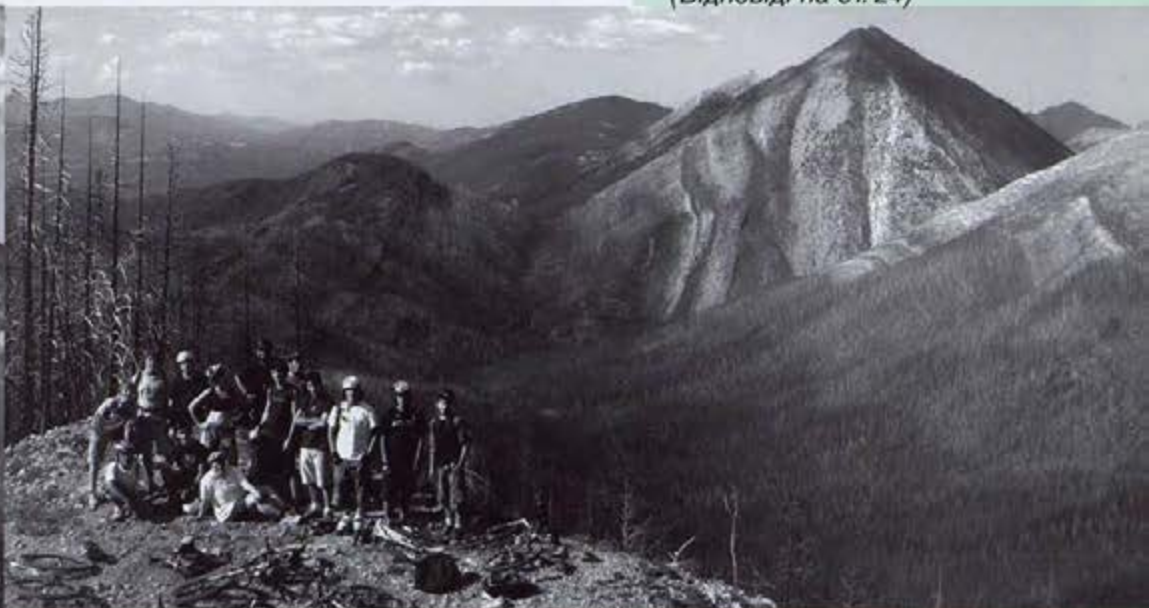

Відвіднини копальні вугілля Bellevue

Таборове родео — (зліва) виховниці Надя Ковалик, Христя Ковалик, Вожена Грицина, Таня Федорович, Оля Дисяк, Наталка Юник, Мотя Спольська. (спереду) комендант Христя Колос.

Вмілість Гірська роверистика.

1. Як пакуєш наплечник, важне щоб

- ☐ був доступ до речей
- ☐ наплечник мав баянс
- ☐ найтяжчі речі були на споді

2. Найкращі шкарпетки на мандрівку

- ☐ вовняні
- ☐ бавовняні
- ☐ шовкові

3. Найкращий спосіб забезпечитися чистою водою

- ☐ її переварювати
- ☐ додавати хемікалів до неї
- ☐ її фільтрувати

4. Як ідеш, а на стежці є мокре або болотяне місце

- ☐ омину його краєм
- ☐ йди прямо
- ☐ зроби кладку

5. Кухонне сміття і відпадки з їжі можна закопати і залишити

- ☐ Так
- ☐ Ні

(Відповіді на ст. 24)

місце Табір відбувся в провінції Квебеку на оселі франкомовних *L'Association des Scouts du Canada*.

програма Підставове таборування, здавання I-го ступеня вмілостей Табірництва, Мандрівництва, Куховарення і Канойкарства

таборовики На таборі було 66 прихильників, 10 виховників, 3 помічники і один комендант — пл. сен. Олег Кандиба.

Перша допомога — ми зробили носі.

Інструктаж канойкарства.

Табір прихильників.

таборові заняття: (фото зліва, згори)

- Гутірку проводить Андрій Михальчишин
 - Змаг перешкод
 - Тарзан
 - Інструктаж піонерки і будова машту
 - Ходження по линах (Згори, внизу)
 - Вправа скелелазення
 - Деякі члени бурави під прапорами табору (тільки в Квебеку вішають три прапори!)
- зліва: Андрій Шимановка, Тереса Вавриков, Андрій Михальчишин, комендант Олег Кандиба, Руслан Трач, Міка Вавриков.

1. На топографічних мапах, наступні об'єкти зазначаються такими кольорами: водні ресурси – чорним, степ і поля – синім, ліси – білим, будівлі – зеленим

☐ так

☐ ні

2. На пеньках зрізаних дерев, від північної сторони сліє є

☐ густіші

☐ рідші

☐ такі самі всюди

3. Стрілка компаса показує на

☐ магнетний полюс

☐ географічний полюс

4. Магнетне відхилення таке саме всюди в світі

☐ так

☐ ні

5. Рухомий транспорт компаса поділений на

☐ 360°

☐ 180°

☐ 60°

6. Щоб знайти північ при допомозі годинника, потрібно спрямувати годинникову стрілку на

☐ сонце

☐ горизонт

7. Щоб зорієнтувати компас треба дати магнітну стрілку на позначку Північ

☐ Так

☐ Ні

8. Північ показує полярна зірка яка є останньою зіркою у

☐ Великому Вози

☐ Малому Вози

(Відповіді на ст. 24.)

Пересилаємо знімки і короткі дописи юнаків прихильників гуртків *Акули і Змії* 5-го куреня ім. Петра Сагайдачного, Ньюарк. Хоч це два окремі гуртки, я — Данило Пелешук з другом Адріаном Коханом — рішили всі сходити і програму переводити разом (за згодою кошової). Коли вони ще були новаками, ці приятелі були в одному великому рою і були дуже зжитті.

У вересні 2003 р. 15 новаків перейшли до юнацтва і ми з Адріаном почали підготувати два гуртки до Першої Проби, а головне — вчилися 14 точок Пластового Закону. На весні почали підготуватися на літні табори і перевели прогульки до Монтвіл Парку.

Скоб!

друг Данило Пелешук і друг Адріан Кохан
Гуртки *Акули і Змії*, 5-ий кур.
Ньюарк, Нью Джерсі.

Адріан Іваськів

Я люблю грати теренові ігри, читати різні книжки але найбільше мене цікавлять історичні книжки. Я також люблю спорт — граю хокей, бейсбол, копаний м'яч і також гольф. Я хочу колись поїхати на спортивний табір де зможу вправляти спорт.

Андрій Баранецький

Я люблю теренові ігри і спати в шатрі, бути в Вайлдвуд і бавитися із моїми товаришами. Люблю грати відео-ігри на Гейм Куб. По таборі, я хочу поїхати до Нерозбургу і побачити свого товариша з Каліфорнії і поплавати в морю.

Ерко Палидович

Алекс Савчук

Тома Мандич

Петро Раковський

На таборі я люблю теренові ігри і спати у шатрі. Я також люблю бавитися надворі і грати PC2. В літі я хочу поїхати до Кейп Код і брати участь у турнірі гокею.

Данило Мочула

Я люблю на таборі спати в шатрі і грати теренові ігри. Я також люблю риболовство і грати PC2 (відео-ігри). В літі ми їдемо до Північної Кароліни і на Союзівку.

Степан Колодій

На таборі я люблю спати в шатрі і вечірки. Спорти які я люблю — футбол і баскетбол і геймкюб. Цього літа я поїду до Вайлдвуд.

Лесик Мартинець

Я люблю Пласт бо можу зустрітиса із своїми приятелями. Люблю їздити до Вайлдвуд і Ракет Озеро в літі.

Микола Сейлик

Мені на таборі подобаються теренові ігри і прогульки. Я люблю грати кошиківку і бігти довгі дистанції. Також люблю грати Плейстейшен 2 і їздити на вакації до Вайлдвуд.

Данило Максимович

На таборі я люблю спати в шатрі і вечірки. Я також люблю грати в теніс, плавати і грати відео-ігри. В літі я поїду до Північної Кароліни.

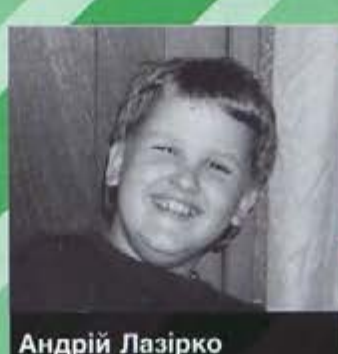
Еван Мекінтаєр

Я люблю спорт, музику, ігри, вечірки і бути на вакаціях над морем. Цього літа я поїду на мій перший юнацький табір.

Роман Хривулич

На таборі я люблю теренові ігри і спати в шатрі. Я люблю будувати Лего і також грати Плейстейшен. Цього літа хочу поїхати на кораблем на круїз кораблем, на табір в Іст Четгем і на Союзівку.
(нема фото)

Андрій Лазірко

Я є в шостій класі в школі св. Івана Хрестителя. Я люблю грати копаний м'яч і кошиківку. Цього літа я хочу поїхати до Вайлдвуд.

Антропологи кажуть, що 60% комунікації — несловесна (*nonverbal*). Це зокрема важне знати коли Ти не в своїй країні. Може бути й так, що значення жесту (*gesture*) в одній країні означає щось дуже інакшого як в іншій країні. Часами навіть і щось протилежного. Тут гра про несловесну комунікацію.

1. Тубильці різних країн дуже різно виявляють те саме поняття: Тайбецті — показують один одному язик; в деяких частинах Східної Африки — плюють один одному до ніг; Маорі в Новій Зеландії труть носи; ескімоси б'ють один одного по голові або по рамені. Що означають ці всі жести? _____

2. Ці жести з Греції (гладження по лиці), Бразилії (ніби-то дивишся через телескоп), в Італії (крутиш вуса) — всі означають те саме. Що? _____

3. Махання долонею згори в долину майже всюди означає "забирайся", "іди геть". Але в Етіопії це значить

- ☐ Я тебе люблю
- ☐ Ти голодний?
- ☐ Роздавай карти.

4. В Америці чи Канаді, показувати пальцем на себе значить "я", "мене". В Японії це значить -

- ☐ Я
- ☐ Я співчуваю тобі
- ☐ Я мушу йти до туалету.

(Відповіді на ст. 24)

5. В Америці чи Канаді крутити пальцем довкола вуха звичайно означає, що в когось "не всі вдома". А в Аргентині, це значить

- ☐ До тебе телефон.
- ☐ Що хочеш сказати?
- ☐ Твої вуха треба вимити.
- ☐ Він дуже розумний.

6. Махати чотирьома пальцями до великого пальця, імітуючи качку, в Південній Африці означає.

- ☐ Час їти їсти.
- ☐ Я знаю відповідь.
- ☐ В твоєму авті, сигнал залучений на зворот.

Нижче подано 10 назв пов'язаних із пластовою організацією, які всі мають в собі слово ПЛАСТ. Чи можеш вписати повні назви в квадратиках? Дефініції і назви у тому самому порядку. Перша відповідь вже вписана (відповіді на ст. 24).

- 1 П Л А С Т О В И Й З А К О Н
- 2 П Л А С Т
- 3 П Л А С Т
- 4 П Л А С Т
- 5 П Л А С Т
- 6 П Л А С Т
- 7 П Л А С Т
- 8 П Л А С Т
- 9 П Л А С Т
- 10 П Л А С Т

- 1) Те, що допомагає пластунові виробити характер.
- 2) Провід Пласту в краю
- 3) Книжка, яка допомагає юнацтву пластовати.
- 4) Один з пластових гімнів.
- 5) Написав Дрот.
- 6) Почесний ступінь який може здобути юнак.
- 7) Відбувається щодня 5 років.
- 8) Організаційна частина всіх хлопців в Пласті віком 11 до 18.
- 9) Герб Пласту.
- 10) Організація яка єднає всіх пластунів по світі.

нові слова

В наступних 20 словах викриси деякі букви і будеш мати нове слово.
Подано приклад.

1. БУР~~У~~НДУК БУК
2. РОСОМАХА
3. КОЙОТ
4. ПУМА
5. ЛИСИЦЯ
6. ВЕДМІДЬ

7. БАБАК
8. КРИТ
9. ДИКОБРАЗ
10. БІЛКА
11. ПОЛІВКА
12. ХОВРАШОК
13. КУРІПКА
14. СОЙКА

15. ГЛУХАР
16. КРИЖЕНЬ
17. ВІЛЬШАНКА
18. ЛАСТІВКА
19. ЖАЙВОРОНОК
20. ПІВНІЧНИЙ
ОЛЕНЬ

На наступній сторінці бачите фотографії із Орликіяди яка відбулася в листопаді в Америці на оселі "Союзівка". Було там 15 загонів із станиць Америки і Канади. Якщо загін хотів поїхати на Орликіяду, треба підготуватися до змагу, знайти транспорцію і трошки грошей на перебування —

і вїю, в дорогу. Великих проблем не було. Не так це просто зробити в Україні, навіть незалежній. Друкуємо лист виховниці гуртка з Донецька який описує, які труднощі мали пластуни вибратися в жовтні на Орликіяду в Києві і через які таки не поїхали. *ст. пл. Олександра Проляка*

Ви знаєте, що Пласт щорічно проводить Всеукраїнський мистецько-інтелектуальний змаг Орликіяда. Наша донецька команда, виховницею якої я є, два роки успішно виступала на цьому змазі. Більш того, мої вихованці двічі ставали найкращими — в 2002 році Гетьманівною і в 2003 році Гетьманичем змагу.

Але в цьому році, коли команда вже була готова виїхати в Київ, директор Донецького технічного ліцею, де навчається переважна частина дітей, заборонив їм їхати. Він вимагав купу додаткових документів. Документи були зібрані, поїздка була узгоджена з місцевими відділами освіти, але п. Михайлов не схотів навіть розмовляти з представниками Пласту (станичний Юрій Тарасов) та батьків.

Команда залишилася в Донецьку, перекресливши піврічну підготовку. На жаль, я зараз навчаюся в Києві та не змогла проконтролювати ситуацію особисто, але постійно слідкувала за розвитком телефонічно і факсово (коли пересилала купу документів).

Тобто відбулося залякування як дітей, так і батьків.

Керівництво ліцею не тільки безпідставно загрожувало дітям виключенням з ліцею, якщо вони поїдуть до Києва. Куратори груп дзвонили додому кожній дитині і просто кричали на них та батьків, вживаючи вислови, які ображають гідність людини та члена молодіжної організації. Відбулося залякування як дітей, так і батьків. Не допомогло навіть запрошення кураторів на пластові сходи для практичного ознайомлення з організацією.

В навчальних групах було створено таку атмосферу, в якій пластуни відчували себе «маленькими фашистами» і нормальне спілкування з друзями стало просто неможливим. Коли директор зібрав батьків, то об'явив, що ця організація є антиурядовою і він не бажає участі дітей в ній. Коли батьки намагалися пояснити принципи діяльності Пласту, їм було заявлено, що «я нічого про Пласт не знаю і знати не хочу». Батьки та керівництво Пласту вдіяти нічого не можуть, тому що «вашим дітям ще тут вчитися та здавати випускні іспити».

Коли батьки намагалися пояснити принципи діяльності Пласту, їм було заявлено, що «я нічого про Пласт не знаю і знати не хочу».

Пл.розв. Борислав Ларін, який є Гетьманичем попередньої Орликіяди, все ж таки поїхав. Коли стало відомо, що його нема на заняттях, то директор ліцею та завуч не поліпилися поїхати майже через все місто (півтори години) до нього додому, щоб здійснити моральний тиск на матір Борислава. На щастя, п-і Валерія виявилася морально стійкою особою, її не злякали погрози про відчислення її сина з навчального закладу. Одногрупники Борислава, які належать до Пласту, виявилися постраждалими (КДБ процвітає: — де Борислав — не знаю — говори, а то виключимо!)

Начальник обласного управління освітою дистанціювався від ситуації, зваливши всю провину на директора. Таким чином, було нанесено значний моральний збиток дітям та батькам та іміджу Пласту. Хто захоче вступати в організацію, за діяльність якої можуть не тільки виключити з навчального закладу, але й морально принизити?

З повагою, *ст. пл. Проляка Олександра*

Я була в Києві на Орликіяді в 2003 році. Це моя фотографія сценки загону з Донецька, яким не вдалося поїхати до Києва в 2004 році (Оксана Закидальська)

Гетьманич Орликіяди в Києві 2003 р.

ПЕРШЕ МІСЦЕ 4-ий кур. ім. Ольги Басараб, Філадельфія. (Зліва на право): Наталка Тарасюк, Андрія Ваттерс, Юлія Книгницька, Лариса Волощук, Аруся Ваттерс, Тануся Цвіль, Адріана Федорійчук.

ДРУГЕ МІСЦЕ 2-ий кур. ім. Лесі Українки, Нью-Йорк. Стоять (зліва направо): Таня Григорович, Лариса Кобзар, Юлія Клець, Мелася Гурин, Лілія Артимішин, Наталя Гузіл, Христина Дробенко, Оленка Кебало. Клячуть (зліва) Емілія Куземка, Оля Оліярник.

ТРЕТЄ МІСЦЕ 20-ий кур. ім. Марти Борецької, Ньюарк. Стоять (зліва) Андрія Лебедь, Андрія Пітьо, Лана Денисик, Аріяна Лебедь, Софія Клапшак. Клячуть (зліва) Олена Борковська, Христина Мельник, Діана Кохан, Ліда Долл.

Гетьманіч, пл. роз. Остап Налисник,
29-ий кур. ім. О. Тисовського, Бостон

першуні 43-ої ОРЛИКІЯДИ

7 - 8 листопада, 2004
Союзівка, Н.Й.

тема:
**Український
Календар**

Гетьманівна - пл. роз. Оксана Грицина,
10-ий кур. ім. Ольги Косач, Торонто

Повні висіди можна знайти на сайті www.plastusa.org

УКРАЇНСЬКИЙ КАЛЕНДАР

Тут подано 10 календарних свят і 10 традицій. Впиши число традиції коло свята до якого вона відноситься. (відповідь на ст. 24).

св. Андрія

св. о. Миколая

Пластова Свічка

Спаса

Йордан

Велика П'ятниця

Великдень

Зелені Свята

Івана Купала

Свят Вечір

1. Свято дівчат та хлопців пов'язане з ворожінням — виливанням воску, печенням балабушків, і т.д.
2. Єдиний день в році коли не правиться Служба Божа, а Єрусалимська утриня.
3. Цей день відзначали в Україні не тільки пишними празниками, а й ділами милосердя.
4. Увечері перед святом прибирають хати запашиим зіллям і зеленим галуззям.
5. Заповідач говорить "Ми думками лучимось з усіми друзями-пластунами в одну велику родину."
6. Господар вносить дідуха в хату і ставить його на почесному місці, на покутті.
7. Люди йдуть процесією з церкви на замерзлу ріку де стоїть вирізаний з льоду хрест.
8. Співають: "Поплинь віночку по бистрій хвилі, Поплинь під хату, де живе милий."
9. В цей день святять овочі та мед.
10. Співають: "Ми кривого танцю йдемо, ми в нім кінця не знайдемо."

КАЛЕНДАРІ

КАЛЕНДАР - це система датування. Система числення днів.

Соняшний (сонячний) календар (solar): визначає один рік як один повний орбіт землі довкола сонця. Один рік = 365.25 днів.

Соняшний календар включає всі чотири пори року.

Зима — від 21 грудня (зимове сонцестояння)

Весна — від 21 березня (березневе рівнодення)

Літо — від 12 червня (літнє сонцестояння)

Осінь — від 21 вересня (осіннє рівнодення)

Місячний календар (lunar): Базується на фазах місяця. Місяць обходить довкола землі за 27.3 діб (доба = 24 години). Значить, один календарний місяць це перехід через всі фази місяця.

ФАЗИ МІСЯЦЯ (астрономічні)

Місячно-соняшний календар: Тому, що календар, який виключно базований на фазах місяця (напр. ісламський) відходить від пір року, місячно-соняшний календар додає календарний місяць де потрібно, щоб вирівняти місяці із порами року.

григоріанський

Світ потребує мати один спільний календар, щоб всюди була та сама дата. Григоріанський календар був створений в 1583 році. Через поширення християнства і розвиток торгівлі, нав'язувалися зв'язки по цілому світі і було потрібно спільного календаря. Сьогодні, майже всі країни в світі офіційно вживають цей календар. Григоріанський календар є соняшний за яким рік починається 1-го січня.

Сауді Арабія і кілька ісламських держав над Перською затокою офіційно вживають Ісламський календар; Ізраїл офіційно вживає Єврейський, а Іран і Афганістан — Перський. Помімо того, ці краї користуються Григоріанським календарем в бізнесі і щоденному житті.

український

Коли говоримо про Український календар, маємо на думці календар, який визначає церковні свята і народні традиції.

Церковний календар вказує на свята, які пов'язані із християнською релігією і які визначає церква.

Більшість українських народних вірувань і традицій походять із дохристиянського календаря, який був пов'язаний із порами року. Календар включав:

- обожнювання природи та культ роду
- магічні дії, добрі і недобрі сили
- культ померлих душ і предків
- усну народну творчість — щедрівки, коляди, гаївки, купальські пісні.

Більше про традиції і український календар знайдете у виданнях з бібліотеки Юнака 1/03 і 1/04.

єврейський

Місячно-соняшний календар, поділений на 12 місяців по 29 до 30 днів, разом 354 дні. Тому, що соняшний рік має 365.25 днів, що 2-3 роки треба додати один календарний місяць (29 до 30 днів).

Числення років за єврейським календарем почалося 6 вересня, 3761 до н.е. — традиційна дата сотворення світу. Щоб обчислити який тепер єврейський рік, треба додати 3760 до григоріанського року: (3760+2004). Тепер маємо 5764 рік за єврейським календарем.

Ханука (*Chanukkah*) — єврейське 8-денне свято радості, в пам'ять про очищення Єрусалимської святині після перемоги Юди Маккавея над Селевкідями 166 до н.е. Під час Хануки, запалюють одну свічку на день у спеціальному свічнику який називається *менора*. В 2004 році, початок Хануки припадає на 8-го грудня.

ісламський

Місячний календар — 12 місяців, за яким 29 до 30 днів. Ісламський рік коротший на 11 днів від сонячного року, і тому що не додається днів, щоб вирівняти із соняшним календарем — ісламські свята "пливуть" і кожного року починаються іншої дати (за григоріанським календарем).

Новий календарний місяць починається при першій появі півмісяця після нового місяця. Роки числяться від Гіджри — виїзду пророка Магомета до Медіни (622 н.е.). Значить, 2004 рік це 1425 рік за ісламським календарем.

Рамадан, місяць молитви і самодисципліни, починається в дев'ятому місяці ісламського календаря — в 2004/5 році це 15-го жовтня, а кінчається празником Аїд-ул-Фітр — в 2004 році це 13-го листопада. Під час Рамадану, вірні затримують строгий піст (нічого не їдять ні не п'ють) від сходу до заходу сонця. Деякі категорії людей є звільнені від посту (хворі, подорожуючі, вагітні жінки). Строгий піст в час Рамадану — найбільш поширена практика між віруючими ісламцями (мусульманами), яких є около 1 б'льйон в світі.

китайський

Місячно-соняшний, ділить рік на 365 днів, тоді на 12 місяців. Китайці групують роки в циклі по 12 років. Кожний рік в циклі має назву тварини. Люди, народжені під знаком тої самої тварини, мають спільні характеристики.

Свято Весни, або Новий рік, для китайців найбільше свято, яке об'єднує всіх членів сім'ї, збирає за одним столом тих, хто в інший час року далеко від дому. Новий рік відзначається на другий новий місяць після зимового сонцестояння (*winter solstice*). Свята за китайським календарем визначаються за місяцем і тому дата китайського Нового року міняється щороку. В 2004 р. це було 22 січня, в 2005 році це буде 9 січня.

Тварини китайського року:

2004 — рік МАЛПИ

ЩУР	КІНЬ
ВІЛ	ВІВЦЯ
ТИГР	МАЛПА
ЗАЄЦЬ	ПІВЕНЬ
ЗМІЙ	ПЕС
ГАДЮКА	СВИНЯ

2005 — рік ПІВНЯ

ІНШІ КАЛЕНДАРИ

Наступні традиції пов'язані із різними календарями. ТАК чи НІ? (відповідь на ст. 24)

1. На китайський Новий рік, в 12-й годині вночі, всі двері і вікна до хати мають бути відкриті.

☐ ТАК

☐ НІ

2. Кожний мусульман сам рішає чи він/вона буде придержуватися строгого посту (нічого не їсти ні пити вдень) під час Рамадану.

☐ ТАК

☐ НІ

3. На Різдво в Іспанії, будують вогнище і молоді люди перескакують через нього.

☐ ТАК

☐ НІ

4. В Німеччині, в ніч св. Миколая, діти лишають панчохи перед ватраном. Св. Миколай їх наповняє солодощами для чемних, різгми для нечемних.

☐ ТАК

☐ НІ

5. День Подяки — другий понеділок жовтня в Канаді, третій четвер листопада в Америці — був перше відзначений в Америці.

☐ ТАК

☐ НІ

6. На Новий рік китайці дарують дітям червоні конверти із солодощами.

☐ ТАК

☐ НІ

7. Дивалі — Новий рік гіндусів припадає в жовтні або листопаді коли засвічують свічки і лампи на оливу.

☐ ТАК

☐ НІ

8. На свій Новий рік — Рош Гашана — євреї мачають овочі в мед, щоб в наступному році їм було солодко.

☐ ТАК

☐ НІ

9. В Японії 3 березня — День Дівчини, а 5-го березня — День Хлопця.

☐ ТАК

☐ НІ

10. В Квебеку, спільна вечерея на Різдво відбувається вночі 25 грудня після різдвяної Служби Божої.

☐ ТАК

☐ НІ

В Україні є багато пластових станиць: у великих мегаполісах, невеличких містах та селах. Проте мало хто чув про станицю Борислав. (написала ст. пл. Мирося Омельченко)

Початки станиці

Станиця була заснована наприкінці 80-их років минулого століття, коли на Західній Україні масово почали створюватися пластові осередки. Установчі сходи, на яких були присутні 25 осіб, провів Ігор Піріг. Друг Ігор ще з дитинства чув про Пласт (його родина пластує з 1914 року), проте достовірною інформацією не володів і незважаючи на опір влади та брак інформації, робота велася.

У 1990 році станиця провела в околицях села Майдан перший новацький табір котрий тривав 24 дні. Після проголошення незалежності України 1991 року працювати стало легше: з боку влади опору не було, хоча й підтримки теж не було.

місто БОРИСЛАВ

У Львівській області, в Карпатах, 42,000 мешканців; в XIX столітті один з найбільших центрів видобутку нафти в Європі. В книжці *Борислав сміється* Іван Франко описав робітничий рух у місті.

Самі собі господарі...

У 2000 році Станична Старшина Борислава попросила владу віддати їй руїни двоповерхового будинку на довічне користування. Влада без вагань віддала пластунам нікому непотрібні залишки будинку, бо навіть виділяти кошти на його знесення було шкода.

Пластуни вирішили обладнати там домівку, проте потрібні були великі кошти на будівничі матеріали. Найпростіше було б опустити руки та нарікати, що в Україні тепер важко жити і грошей нема, просити кошти у діаспори, звертатися до керівних органів Пласту або поховати цю ідею разом з руїнами.

Проте свідомі пластуни станиці Борислава зберегли в серцях нитку пластової ідеї та проявили свою самозарадність. Вони заробляли гроші колядою, проводили забори для місцевого населення, під час літніх канікул влаштувалися на сезонні роботи, а на отримані кошти обладнували домівку. Родина друга Ігоря десятку частину свого щомісячного заробітку вкладає у Пласт. Щоб завершити ремонтні роботи, пластуни хочуть організувати ідальню-кав'ярню для пересічних громадян.

На фото (зліва): пл. сен. Віталій Окуневський і пл. сен. Ігор Періг.

СТАНІЦІ|хрестиківка

Додай наступні назви станиць у хрестиківку (гра на час)

РІВНЕ
КОСІВ
СТРИЙ
САМБІР
СОКАЛЬ
БОЛЕХІВ
ПОЛТАВА
ЧЕРКАСИ
ВИШГОРОД
КОЛОМІЯ
ЖИТОМИР
КРИВИЙ РІГ
ТРУСКАВЕЦЬ

Хто буде нашим патроном?

Дивним може видатися те, що за 15 років пластування юнацькі курені бориславської станиці не обрали собі патронів.

Великою повагою серед юначок та громадян міста користується пані Ірина Сеник — світова героїня, політ'язень, яка відсиділа у радянських таборах 32 роки; пластунка з 1924 року, поетеса, корінна львів'янка, вислана до Борислава під час репресій. Пані Ірина виявилася дуже скромною, неохоче розповідає про свої героїчні вчинки. Вона вважає себе недостойною захопленя та гарних слів.

Та власне її юначки хочуть обрати своїм патроном, бо для них пані Ірина є

живою легендою та прикладом для наслідування. Юнаки наразі теж шукають героя свого краю, котрий був би дійсно гідним патроном для них.

ІРИНА СЕНИК

Народилася 1925 р., за фахом медсестра. Вперше арештована в 1944 р. за членство в УПА, засуджена на 10 років таборів гострого режиму і 13 років заслання.

В 1972 знову арештована за свої писання і зв'язки із знайомими дисидентами. Засуджена на 6 років таборів і 3 роки заслання. Член Української Гельсінської Групи від 1979. Звільнена в 1983-му році. Автор кількох збірок віршів.

Таня Васюкова, Купальська ватра 2001

табір Дружня округа 2003

гурток Еделвейс

(відповіді на ст.24)

ПАТРОНИ

В Україні курені часто вибирають як своїх патронів людей, які походять з міста де знаходиться курінь. Чи можеш вибрати патронів наступних куренів:

1. Курінь в Рогатині, патрон знана як Роксоляна, жінка Сулеймана Великого.

- ☐ Настя Лісовська
- ☐ Маруся Чурай
- ☐ Анна Ярославна

2. Курінь в Кам'янці Подільському, патрон провідник ватаг які боролися проти панів в 19-му ст. на Поділлі

- ☐ Іван Богун
- ☐ Олекса Довбуш
- ☐ Устим Кармалюк

3. Курінь в Дніпропетровську, патрон написав книжку *Історія Запорізьких козаків*.

- ☐ Дмитро Яворницький
- ☐ Михайло Грушевський
- ☐ Петро Могила

4. Курінь у Львові, патрон була старшиною Січових Стрільців.

- ☐ Цюпа Палів
- ☐ Олена Степанів
- ☐ Марко Вовчок

5. Курінь у Львові, патрон була в УПА і очолювала підпільний Червоний Хрест.

- ☐ Уляна Кравченко
- ☐ Катруся Зарицька
- ☐ Уляна Старосольська

6. Курінь в Миколаївці, патрон був кінорежисер. Його ім'я носить кіностудія в Києві.

- ☐ Іван Драч
- ☐ Олександр Довженко
- ☐ Іван Миколайчик

7. Курінь в Рівному, патрон була поет, член ОУН. Розстріляна в Бабиному Ярі.

- ☐ Ліна Костенко
- ☐ Олена Пчілка
- ☐ Олена Теліга

8. Курінь в Стрию, патрон був головним командиром УПА.

- ☐ Іван Виговський
- ☐ Роман Шухевич
- ☐ Петро Франко

Цього року новацтво відзначає 80-ліття створення уладу. Що ти знаєш про історію Новацтва? Відповіш на питання у цьому quiz. Відповіді подані на цій сторінці.

1. Що означає УПН?

- ☐ Улад Пластунів Новаків і Улад Пластунок Новачок
- ☐ Улад Пластових Новаків і Улад Пластових Новачок
- ☐ Українські Пластові Новаки і Українські Пластові Новачки

2. В якому році засновано новацтво?

- ☐ 1912
- ☐ 1924
- ☐ 1918

3. Хто подарував площу на пластові табори в Карпатах?

- ☐ д-р Олександр Тисовський
- ☐ митрополит Андрей Шептицький
- ☐ спортова організація Сокіл

4. Як називалася оселя в Карпатах де таборували новаки?

- ☐ Сокіл
- ☐ Остодір
- ☐ Вовча Тропа

5. Як називався перший журнал для новацтва?

- ☐ Готуйсь
- ☐ Новак

6. Де засновано перший рій в Канаді в 1948 році?

- ☐ у Торонті
- ☐ у Вінніпезі
- ☐ в Едмонтоні

7. Де засновано перший рій в ЗСА в 1948 році?

- ☐ в Дітройті
- ☐ в Нью-Йорку
- ☐ у Філадельфії

8. Хто був першим редактором новацького журналу Готуйсь?

- ☐ Тоня Горохович
- ☐ Теодосій Сомотулка
- ☐ Леся Храплива

9. Від коли існує відроджене новацтво в Україні і в Польщі?

- ☐ від 1990 р.
- ☐ від 1991 р.
- ☐ від 1985 р.

10. Що це є "Пташеня"?

- ☐ Новацький журнал в Україні
- ☐ Журнал для дітей в Україні
- ☐ Журнал який співпрацює з журналом Готуйсь

quizВІДПОВІДІ

6. У Вінніпезі.
7. В Нью-Йорку
8. Леся Храплива. Готуйсь почав виходити в Америці в 1961 році. Сестричка Леся була редактором до 1971 року. Сестричка Тоня Горохович була редактором від 1971 до 1992. Наступними редакторами були сс. Оксана Винницька (до 1995 р.) і братчик Маркіян Лавринок (від 1995 до 1999). Тепер за журнал Готуйсь відповідає сс. Таня Джуклинська.
9. Від 1990 р. Пласт відродився в Україні ще перед проголошенням Незалежності в 1991 р. Перші рій були в містах Львів, Луцьк, і Тернопіль.
10. Всі три відповіді правильні. Пташеня це новацький журнал в Україні але його також передплачують не-пластуни. Він почав виходити в 2000 році. Редактором Пташеня є сестричка Софія Натірна. Пташеня і Готуйсь співпрацюють над деякими числами журналів і вже видали два спільні числа.

1. Улад Пластунів Новаків і Улад Пластунок Новачок.
2. В 1924 р. Після заснування Пласту в 1911/12 році Дрого, молодші хлопці також хотіли бути пластунами і почали збиратися і наслідувати пластунів. Під час Першої світової війни (1914-18) Пласт перестав існувати. Коли війна закінчилася, пластуни знову почали діяти і цих малих хлопців об'єднано в Улад Новиків.
3. Митрополит Андрей Шептицький.
4. Остодір. Там збудовано курені і таборували новаки. Після заборони Пласту в 1930 р. польською владою, створено організацію ВСУМ (Виховна Спільнота Української Молоді) і під цєю назвою новацтво таборувало на Остодорі.
5. Новак. (Ні, це не помиля! Назва починалася латинським Осторої.
Другої світової війни, між ними і пластуни. Новак перестав виходити в 1949 році.

Від 15-го до 17-го жовтня, виховники, юнаки і юначки 101-го куреня в Оттаві поїхали на мандрівну прогульку, на Лонг Треіл в Вермонті, США. В ті два дні ми пережили всі чотири пори року — сонце сяло, дощ лляв, вітер віяв і сніг впавав.

В п'ятницю вечером ми поїхали на оселю Батурин, в Квебеку, де ми спали на підлозі в хаті Мотрії. Наступного дня вставання було в 7:30 і почалася наша прогулька. Коло десятої години батьки, які нас туди завезли, скинули нас при дорозі в долині Зелених гір. Вітер дув але, коли ми почали мандрівку, ми загірлися. Стежки були слизькі і ми часто падали але всі сміялися і помагали один одному.

Обід ми з'їли в першому шаласі — *Shooting Star Shelter*. Після обіду ми "мандрували і співали — поки в вовчу яму впали." Забрало нас 5 годин зайти туди де ми мали ночувати. Шалас, де ми мали спати, був на 5 осіб — але ми в ньому змістили 11 осіб. Шалас мав три стіни і дах. Того вечора падав сильний дощ і в сьомій годині ми повлазили в наші спимішки. В десятій годині вже була тиша.

Рано, коли ми повставали, було холодно. Ми відкрили день молитвою та скоренько поснідали, щоб почати другу частину нашої прогульки, по дуже стрімкій трасі над *Jay Peak, Double Black Diamond*. Коли ми вилізли на гору *Jay Peak*, ще більше похолодніло і почав падати сніг. Ми мусіли повбирати всю одягу, яку мали. Ми з'їли обід там на горі. З гори ми бачили все — було кольорово і прикрасно. Коли ми злазили на долину, ми поволі скидали одяг зі себе, бо ставало тепліше. Авта і батьки чекали на нас і наша прогулька закінчилася.

Прогулька була тяжка але ми всі її закінчили. Ми почувалися щасливі і горді зі себе.

пл. уч. Гануся Онуферко і. пл. уч. Оленка Решітник

німеччина: 50 ліття оселі

В 2004 році Пласт в Німеччині відзначив 50-ліття своєї оселі Гохляндії, де відбуваються літні табори. Ми одержали кілька фотографій із святкувань — надіємось, що ще буде допис.

Ліна і Уляна на святкуваннях

В 1983 році на оселі Гохляндії відбулася ЮМПС із нагоди закінчення святкувань 70-ліття Пласту.

Збірка під церквою

ст. пл. Борис Франкевич

ЮНАК — журнал пластового юнацтва, видає Видавництво Пласт ЗСА-Канада, для всього юнацтва по світі. Передплати пластунів в Канаді і ЗСА треба полагоджувати через КПСтаршину свого краю. Всі інші передплати можна надсилати до Адміністрації Юнака. Річна передплата: \$25 (ам).

Матеріали до цього числа подали: пл. уч. Оленка Решітник, пл. уч. Іануся Онуферко, пл. уч. Аня Яськів, гурток Чарівні Русалки, ст. пл. Орест Закидальський, ст. пл. Петро Чурилович, ст. пл. Данило Пелешук, ст. пл. Адріан Кохан, ст. пл. Борис Франкевич, ст. пл. Мирося Омельченко, пл. сен. Данило Даревич, пл. сен. Андрій Генік-Березовський, пл. сен. Христя Колос, пл. сен. Олег Кандиба, пл. сен. Христя Ковалик, пл. сен. Ігор Микита, пл. сен. Оля Стасюк. Щира подяка друзі Іроїді Винницькі за перевірку і коректу тексту.

Датки на Юнака

Щиро дякуємо станиці в Едмонтоні за даток на суму \$50 замість квітів на могилу пл. сен. Зенона Басараба, активного пластуна і бувшого станичного Едмонтону. Даток надіслав до Видавництва пл. сен. Маркіян Лазурко, станичний.

Відповіді

ст. 7 (Еколюбquiz)

1. Всі три чинники.
2. Із всіма. Ви не можете передбачити, що будь-який ведмідь зробить.
3. Так. Деякі екосистеми потребують вогонь, щоб відновлятися.
4. В альпійській – частини гір вище верхньої межі лісу (*timberline*).
5. Так. Стіни тріщини є дуже стрімкі і якщо туди залетиш, там застрянеш.
6. Ні. Канадські творилися горизонтальним стисненням осаду (*sediment*) і суненням Пів-амер. плити, а Американські творилися поштовхом плити знизу разом із вулканічними вибухами.

ст. 9 (Мандрівникquiz)

1. Всі три важні.
2. Вовняні – вони прилягають до ноги і рухаються з нею.
3. Найкраще – переварити. Другі методи ефективні, але хімікалі міняють смак а фільтри треба носити.
4. Іди прямо. Це найменше порушує екосистему.
5. Ні. Небезпечно, щоб звірі привчилися шукати їжу на таборовищах.

ст. 11 (Картографquiz)

1. Ні. Має бути: водні ресурси – синім, степ і поля – білим, ліси – зеленим, будівлі – чорним.
2. Густіші від півночі тому, що там менше доходить сонце.
3. Магнетний полюс.
4. Ні. В Канаді відхилення становить 6° - 14° , а в Україні 1° - 6° .
5. 360°
6. На сонце.
7. Так.
8. Малому Вові (на північній кулі землі)

ст. 14 (Комунікація)

1. Це вітання "Добрий день."
2. "Але гарна дівчина."
3. Я тебе люблю.
4. Я мушу йти до туалету.
5. До тебе телефон.
6. В авті сигнал залучений на зворот.

ст. 15 (Пластова організація)

1. ПЛАСТОВИЙ ЗАКОН
2. КРАЙОВА ПЛАСТОВА СТАРШИНА
3. ПЛАСТОВИЙ ДОВІДНИК
4. ГЕЙ ПЛАСТУНИ, ГЕЙ ЮНАКИ
5. ЖИТТЯ В ПЛАСТІ
6. ГЕТЬМАНСЬКИЙ ПЛАСТУН СКОБ
7. ЮВІЛЕЙНА МІЖКРАЙОВА ПЛАСТОВА ЗУСТРІЧ
8. УЛАД ПЛАСТУНІВ ЮНАКІВ
9. ПЛАСТОВА ЛЕЛІЙКА
10. КОНФЕРЕНЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ПЛАСТОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

ст. 15 (Нові слова)

1. БУК	8. КІТ	15. ГЛУХА
2. РОСА	9. КОБРА	16. РИЖ
3. ОЙ	10. БІК	17. ВІШАК
4. УМА	11. ПІВ	18. ЛАВА
5. ЛИС	12. ХОР	19. ЖАР
6. ДІД	13. РІПКА	20. ПІВЕНЬ
7. БАБА	14. СОК	

ст. 18 (Український календар)

- св. Андрія (1)
св. о. Миколая (3)
Пластова Свічечка (5)
Спаса (9)
Йордан (7)
Велика П'ятниця (2)
Великдень (10)
Зелені Свята (4)
Івана Купала (8)
Свят Вечір (6)

ст. 19 (Інші календарі)

1. ТАК. щоб старіє рік міг вийти з хати.
2. НІ. Строгий піст під час Рамадан — обов'язуючий. Піст — одна із 5-ох засадничих підстав мусульманської віри.
3. ТАК. (як на українського Івана Купала). Це має обороняти від хворіб в наступному році.
4. НІ. В Німеччині діти залишають черевики, не панчохи так як це роблять в Англії чи Америці.
5. НІ. В Канаді День Подяки перше святкували 40 років перед першим американським відзначенням в 1621.
6. НІ. В конверти дають гроші.
7. ТАК. Світла світять в честь Лакшмі, богині добробуту і щастя. Свято називається "фестиваль світла".
8. ТАК. Єврейський Новий рік припадає спочатку осені.
9. ТАК. В північній Америці японці з'єднали ці два свята на День Дівчат і Хлопців і його відзначають навесні.
10. ТАК. Родина сходиться на традиційний *торт'єр* — пиріг з м'яса

ст. 21 (Патрони)

1. Настя Лісовська
2. Устим Кармалюк
3. Дмитро Яворницький
4. Олена Степанів
5. Катруся Зарицька
6. Олександр Довженко
7. Олена Теліга
8. Роман Шухевич

Вже можете придбати
ДОДАТОК ч. 3 до збірки
ЮНАК для виховників

ДОДАТОК ч.3 включає матеріали із Юнаків 1/2003 до 4/2004.
53 сторінки

ДОДАТОК ч. 3

(із новим індексом всіх матеріалів)
можна замовити в редакції за кошт пересилки:

Канада: \$5 (кан)

ЗСА: \$5 (амер)

Інші краї: \$5 (амер)

ЮНАК для Виховників

(300 сторінок матеріалів із Юнаків 1/1995 до 4/2004)
можна замовити в редакції

Канада: \$20 (кан)

ЗСА: \$20 (амер)

Інші краї: \$20 (амер)

YUNAK DLYA VYKHOVNYKIV

2199 Bloor St. W.,
Toronto, ON M6S 1N2
Canada

Fax: 416-763-0185

e-mail: plast@pathcom.com

www.plast.ca/yunak

